Nijmegen

**Postadres**
Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

**Bezoekadres**
Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen

T 14 024
nijmegen.nl

**Contactpersoon**
Belinda de Hosson
b.de.hosson@nijmegen.nl
T 024 – 329 2487

**Ons kenmerk**
E21.001255

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum 1 juni 2021
Onderwerp Onderzoek vastgoed WO2

Geachte leden van de raad,

Tijdens de politieke avond van 7 oktober 2020 stelde de Stadspartij Nijmegen mondelinge vragen omtrent onteigening van Joodse huizen tijdens de Tweede Wereldoorlog. Het College heeft in reactie op deze vragen toegezegd met initiatiefnemers in gesprek te gaan en naar de raad met een voorstel te komen. Middels deze brief geven wij vervolg aan deze toezegging.

In de afgelopen maanden hebben we ambtelijk een aantal gesprekken gevoerd rondom dit thema. In dit kader is gesproken met de initiatiefnemers van de website Oorlog in Nijmegen, een vertegenwoordiger van het Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie (NIOD), de gemeente Arnhem en onderzoekers van de Vakgroep geschiedenis van de Radboud Universiteit. Daarnaast is een individuele inwoner die zich rondom dit thema had gemeld voor een gesprek uitgenodigd.

Op basis van de gesprekken zijn wij tot de conclusie gekomen dat het van belang is om het vraagstuk nader te (laten) onderzoeken. Hoewel vanuit de gesprekken de verwachting bestaat dat het - door de in die tijd verhoudingsgewijs kleine joodse gemeenschap, alsmede de relatief vroege bevrijding van onze stad - voor de gemeente Nijmegen om betrekkelijk kleine aantallen (woningen) zal gaan. Het is gerechtvaardigd om dit zorgvuldig vast te stellen, want mede door aandacht voor de keerzijde van de geschiedenis wordt een bijdrage geleverd aan de erkenning van de slachtoffers en hun nabestaanden. Daarom is het van belang de historische context van de onteigeningen in relatie tot de financiële consequenties voor de gemeente Nijmegen in beeld te brengen.

Ons voornemen is om het onderzoek uit te laten voeren door onderzoekers van de vakgroep Geschiedenis van de Radboud Universiteit. Hiermee wordt volgens ons de kwaliteit en onafhankelijkheid maximaal geborgd, maar doen we tevens recht aan de Nijmeegse wortels van de Universiteit. Het onderzoek krijgt de vorm van een vooronderzoek dat de feiten op een rij moet zetten, op basis waarvan nader besloten kan worden om aspecten nader te onderzoeken. De onderzoekers hebben hiertoe onder leiding

van professor Van Meurs een onderzoeksvoorstel opgesteld, welke als bijlage bij deze brief is gevoegd.

Wij prijzen onszelf buitengewoon gelukkig dat Nijmegen, naast een gerenommeerd onderzoeksinstituut, ook een aantal lokale historici (waaronder de initiatiefnemers van Oorlog in Nijmegen) rijk zijn, die onderzoek doen of gedaan hebben naar deze thematiek. Om hun kennis en expertise in dit onderzoek niet verloren te laten gaan, hebben wij de Radboud Universiteit gevraagd hen uit te nodigen aan het onderzoek bij te dragen. Door middel van interviews en informele sessies zullen zij bij het onderzoek betrokken worden. Tevens worden individuele nabestaanden en Joodse organisatie desgewenst in het onderzoeksproces meegenomen.

Concreet zal het vooronderzoek 30% van alle onteigeningen van panden in beeld brengen met een evenredige verdeling over Verkaufsbücher en de onteigeningen die buiten de boeken om hebben plaatsgevonden. Ook zullen vijf bijzondere gebouwen apart worden bestudeerd.

Voor het onderzoek brengt de Radboud Universiteit de gemeente een bedrag van € 25.790 in rekening. Voor projectmanagement vanuit de gemeente is interne inhuur aan de orde à € 9.000. Een totaalbedrag van € 34.970 wordt geclaimd bij de 1e voortgangsmonitor.
Het onderzoek zal starten na de besluitvorming rond de 1e voortgangsmonitor begin juni 2021.

Een vervolgonderzoek ligt in de lijn der verwachting waarvoor wij een overeenkomstig bedrag beogen. Ook bij een vervolgonderzoek voorzien wij een vergelijkbare inzet voor projectmanagement. Voor communicatiedoeleinden naar de burger verwachten we na afronding van het eventuele vervolgonderzoek ook enige kosten te maken.

Als het vooronderzoek is afgerond (naar verwachting in de tweede helft van 2021), zullen wij u over de uitkomsten informeren. Mocht daar aanleiding toe zijn, zullen wij u ook tussentijds informeren.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders van Nijmegen

mr. drs. A.H. van Hout
gemeentesecretaris

drs. H.M.F. Bruls
Burgemeester